

מו"ר הרב צבי יהודה זצ"ל

שנינו בירושלמי [שקלים ב, ה]:

"האומר שמועה בשם אומרה - יראה בעל השמועה כאילו
עומד לנגדו".

יש הבדל בין עומד לנגדו ובין יושב לנגדו. הלשון הזו "עומד לנגדו" נמצאת
בתנ"ך פעם אחת בלבד: ביהושע ה. "ויהי בהיות יהושע ביריחו וישא עיניו
וירא והנה איש עומד לנגדו: זה היה מלאך, שר צבא ה'.

הגעגועים

מאז נסתלק מעימנו הרב צבי יהודה זצ"ל לגינזי מרומים ואנחנו אומרים את
שמועותיו בשמו, עומדת לנגדנו דמותו הענקית של רבינו זצ"ל, ואנו מרגישים
שלנגדנו, בדמיוננו, עומד אז מלאך. לנגדנו הדמות ובלבנו אותה ערגה שלוואי
ונזכה שוב, ולו גם לשעה קלה, בחיים ממש לאותה תחושה כי למולנו מלאך, שר
צבא ה'. אותה תחושה שהיתה בקירבנו כשראינו את הרב נכנס להיכל הישיבה
וכולנו רגשנו עד חיל: "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו, כי מלאך
ה' צבאות הוא". בחיר צדיקיא, שואב מים בששון ממעין הישועה, ומשקה לנו,
העדרים, מים חיים אל כלי. כי מלאך ה' צבאות הוא.

זהו הגעגוע: לחזור ולחיות את הרגשת הסמיכות לדמות ענקית, רבינו שלא
היתה לו ולו גם שעה אחת בלא גדלות מוחין - וכולו אהבה וחיבה לכל.

כל מי שהיה נכנס אצל רבינו זצ"ל, כשהיה ישוב אצל שולחנו בדירתו
הפשוטה שברחוב עובדיה בירושלים, היה רואה אל מול עיניו צדיק. צדיק -
ואריה: עוצמה עצורה, מלכותית, כוחות נפש אדירים - ופנים גדולות, רחבות,
חרושות קמטים. ובתוך הפנים המאירות הללו - עינים של אהבה, קמטים של
חיוך קבוע וחם בקצות העינים והרבה אהבה. כי כזה היה רבינו: קדוש וטהור,
אדיר ואיתן רוח, צופה ורואה למרחקים, כל רז לא אניס ליה, ומעל הכל אוהב
שאינ דוגמתו, שאינ לו פדיון.

ואכן תוך כדי שהוא ביקש ללמד אותנו על היכולת לדלות רצון מעומק התפילה, חיים מבאר התורה, אומץ משורש האמונה, סידור מיושר השכל, גבורה מעוז הרוח, חיות מרוח אלוקים המרחפת על מלוא היקום (כבאורות י"ז), תוך כדי הוראתו זו לא לירא אלא להרגיש את רוח ה' אשר בקרבנו, תוך כדי זה לימד הרב גם כיצד כל זה בא עם אהבה:

על שולחנו או בסמוך לו, מאחורי הגב, על אדן החלון, היה מונח דרך קבע חומש קטן בכריכה חומה דהויה. ובחומש - פרושו לתורה של אור החיים הקדוש. לאור החיים הקדוש, רבי חיים בן עטר, היה דין קדימה ותביבות אצל רבינו, והוא כונה על ידו "הגאון הפלאי והקדוש הפלאי" [מתוך התורה הגואלת א, קס"ז]. מעת לעת היה הרב לוקח את החומש הזה ומניחו על שולחנו, ואני הייתי מביט בו וחושב שבו, בחומש זה, טמון מעין הנצח של מו"ר.

כותב אור החיים (שמות י"ג): בכורות טהורות - לא פודים. "כי התמימים אינם בני פדיון".

התמימים אינם בני פדיון. השלמים לא ניתנים לתמורה, אין להם פדות, אין להם תחליף. ואכן למו"ר, הבכור והטהור, אין תמורה, אין לו תחליף, אין לו פדיון.

אולי דברים אלו של אה"ה הקדוש היו אלו שהביאו את רבינו כל כך הרבה פעמים לנקוט דווקא במילה תמימות כשרצה לדבר על שלמות מוחלטת: תמימים תהיו, חזר ואמר, תמימים תהיו ותמימים נהיה בתורה ובארץ. וכך החדיר בנו את התחושה האבסלוטית כי בדברים שלגבם אמרה התורה תמימות - אין פדיון, אין החלפה, אין תמורה, אין תחליף:

ואכן כה היו דבריו רבינו באיגרת מיום ז' אייר תשל"ז, לכבוד יום העצמאות:

"...תורת ה' תמימה ואז היא משיבת נפש. ... ארץ ד' תמימה [ואז היא] מחיה אותנו כולנו יחד. ורק על התמימות הצודקת, הקיימת, הזו, מופיעה ומתגלית ברכת ה' ומצוותו, העושה אותנו, ואת ארצנו כולה לגוי אחד בארץ".

וכך גם לגבי רבינו זצ"ל עצמו שכולו היה ארץ ישראל בתמימותה ובכח זה עשאנו גוי אחד בארץ: שומעי לקחו של רבינו, הרב צבי יהודה זצ"ל.

בכל עת ובכל שעה

חיינו היו כולם מתוך ראייה ריאלית ממש של זרוע ה' הנטויה עלינו בכל המציאות שלנו, הפרטית, הישראלית והעולמית. הוא ראה להראות לנו את ההשגחה העליונה לא רק בענייני 'בבוקר חסדך' אלא לא פחות מכך גם בסיבוכי 'אמונתך בלילות'. הוא ראה את המהלכים האלוקיים כברורים ונהירים גם אם הם עומדים בפניה ניסתר של המציאות. כי זה היה יסוד היסודות בתורת רבינו: להתרגל לפגישה עם רבש"ע בכל חיינו. הוא עצמו היה חי כל העת בתוך ראייה שכזו והיא שהביאה אותו לחיים בתוך מתיקות כל כך, הרגשה של כל הנועם העליון במציאות ממש, בכל יפעת תענוגיו. הדבר התגלה בכל תורתו ומצוותיו, בתוך כל מוסרו ומידותיו, בכל שירתו הפנימית, בקדושת החיים שלו, במסירות נפשו המוחלטת, האבסלוטית, למען האומה, בנשיאת עול עבודה מאהבה, וגם, אם היה צורך בכך: בגבורת רעם של ארי מתנשא.

הוא היה ממש על דרך הנאמר באורות [ע"ו], מי שכל מחשבות לבבו, הגיונותיו, הפצו ושאיפתו, אמונתו ורעיונו לא היו כי אם חשק טמיר אחד: תחית האומה בארצה. תחיתה בגשמיות ותחיתה ברוחניות, רעננות בחול ורעננות בקודש. עמקות תורה והיקף תורה - ועמקות בניה בחולין הישראלי שאף הוא כולו קודש. אמונה באומה, בתורה, בארץ. שלמות באמונת ישראל ותורה ושאיפה טמירה ועליונה. "להתחסד עם קן דקודשא בריך הוא - דא כנסת ישראל...".

שריד אשר ד' קורא עלינו, חסיד הדור, קדוש עליון, שלא הסתכל בשום גרעון, בשום צד שלילי של כל נפש בישראל, כי אם בכללות נשמתו, ברום גובהה ובעילוי קדושתה. באהבה בלתי גבולית אל האומה, צדיק עליון שהאהבה לכל אחד מבני האומה שלו לא ניפחתה אצלו משום סיבה וכישלון שבעולם: "לא הביט אוון ביעקב ולא ראה עמל בישראל, ד' אלוקיו עמו ותרועת מלך בו". מתנשא מעל כל מחשבות השטנה, של הבנה שטחית, המעוררת כעס ושנאת אחים, ומלא רצון ושקויי טל חסד נפלא.

ועם זה ובתוך זה ומתוך זה - תקיפות ועוז:

תקיפות ועוז

מתוך אהבה וחיבה, מתוך הכרה בממלכתיות, נשמעו ממנו לפתע דיבורים תקיפים על ממשלה ושריה, מחדליה ומחשבותיה. במיוחד אם היו מחשבות אלו נוגעות לענייני ארץ ישראל.

על משאל עם על חלקים מארץ ישראל כתב:

"כל הדיבורים האלה על משאל עם ביחס אל חלקי ארץ חיינו - הם דברים בטלים ומבוטלים! כל הארץ הזאת כולה, לכל חלקיה שטחיה וגבולותיה, היא שייכת אל כל עם ישראל כולו, לכל חלקיו ותפוצותיו. אנחנו, מספר היהודים הזוכים ויושבים ומישיבים בארץ הזאת, חננו נציגים ושליחים של כל עמנו כולו - לתיקון ולא לקילקול. בשום אופן איננו רשאים למעול בשליחותינו ולבגוד בתפקידינו הגדול בדברי ימי ישראל ותקומת תחייתו. וכל המדובר בכיון כזה, לגזילת חלקי קרקעותינו אלה ומסירתם לרשות נוכרים, חלילה, הם דברים לא אמיתיים ולא קיימים: יהודה ושומרון הם חלקים תמימים של ארץ חיוניותינו ותחיתינו כולה, של כל בית ישראל כולו. כל הפקודה האלוקית, כהוראת אביהם של ישראל ומיסד התחדשות ישובינו בארץ, הרמב"ן ז"ל, מקיפה וכוללת את חיוב היות כל חלקי ארצנו זאת, כולם, בתוקף שלטוננו ולא ביד אומה אחרת, חלילה"

(שם, באגרתו מז' אייר תשל"ז).

כיצד יתכן שרבינו זצ"ל יאמר על מעשי ממשלת ישראל שהם "בטלים ומבוטלים"? האם זה שאוהב האומה עד בלי קץ ומכבד הממשלה עד בלי די, האם רבינו זצ"ל ראה לצמצם ולהגביל את כח אומתו וממשלתה?

שאלה זו תשובה ברורה בצידה:

שנינו במשנה הראשונה של פרק קנין תורה: רבי מאיר אומר כל העוסק בתורה לשמה - זוכה לדברים הרבה. בין השאר: ונותנת לו מלכות וממשלה.

מה פרוש מלכות וממשלה?

יש הבדל בין מלכות לממשלה ויש מקום להבחין ביניהם. מלכות עניינה סגולת

המלכות, עצם המלכות, עצם מוסד השלטון, הממלכתיות ברמה העקרונית. ממשלה - זה דבר אחר. ממשלה הינה הנהגת השלטון בפועל, השליטה, הביצוע, המעשה, המטה. המלכות היא רוממות - הממשלה היא מעשיות. כח המלכות - בפמליא של מעלה, באידאליזם המהותית, כח הממשלה הוא בפמליא של מטה, בפרקטיקה המעשית.

עם קום המדינה ובחירת המוסדות נתחדשה המלכות. לה נתכוננה ממשלה. המלכות היא שלמות אבל הממשלה של מלכות זו אפשר ואפשר לה שתצטרך תיקון ואפילו ביקורת נוקבת. בלא משוא פנים ובלא עירפול - אלא בתקיפות ובגבורת רעם. כי יתכן שתהא ממשלה שסגולת המלכות נסתרת ממנה. הממשלה עצמה לא מכירה במלכותה, מתקפלת בקטנותה. ובכדי להפסיק מצב שכזה צריך לצאת נגד הממשלה בתקיפות.

לכן היה הרב צבי יהודה זצ"ל תקיף כלפי הממשלה מחד ומכבד לה מאידך. באופן כל כך הריף, כל כך פעיל.

לכל זמן

הרב צבי יהודה זצ"ל לא נתן לעובדות להתרחש כשהוא עומד מהצד. הוא היה כל הזמן בפעילות רוחנית לקידום העובדות או לבלימתם, הכל לפי המצב. בשום אופן לא התעורר בבוקר לראות עובדות בלי להגיב אליהם. להיפך: כל הזמן פעילות. הבעת דעה. נשיאה ברמה בקול ה' שבו:

בפסח תשל"ח מלאו עשר שנים לישובה של קרית ארבע היא חברון. רבינו ביקר שם לרגל המאורע ואמר בין השאר: על אברהם נאמר: ויסע אברהם הלך ונסוע הנגבה [בראשית י"ב, ט]. הלך ונסוע היינו בלי הרף. לא נאמר שאברהם "הלך ונסע" אלא שהוא היה כולו "הלך ונסוע. כמו "זכור ושמור". פעילות. כך היה הרב צבי יהודה בעצמו.

למרות שראה את עיקר יעוד חייו להוציא לאור את כתבי הנצח של מרן הרב זצ"ל, לא נח ולא שקט מלנקוט עמדה ולבזבז זמן על דברי ההוה והמצויאות. הרבה פעמים תמהתי כיצד הוא מרשה לעצמו להגיב על קטנות ועל גדולות, לכוון מהלכים וליזום פעילות כלל-ישראלית ואף כלל-עולמית ובתוך כל זה להיות לנו לאבא המדריך בכל ענין קטן שבאים לשאלו. מנין, תמהתי, יש לו זמן לענות לגדול ונישא ודקה אח"כ לענות לבחור שבא לשאול אותו איזו שאלה טפילה? מנין השלוב הזה של אבא ורב צדיק ומנהיג? עד שמצאתי את תשובה לכך בתוך שיחת רבינו עצמו, מג' אלול תשל"ז:

"ידידות ואהבת נפש נקשרה בין החפץ חיים לבין האדר"ת. שניהם מיוחדים בגאונות וצידקות. אח"כ נמשכה הידידות בין החפץ חיים לרב אבא ז"ל. פעם אחת ביקר החפץ חיים בפונביז' ואמר לאבא ז"ל: אני מבקש ממך, שאם ידרשו ממך להיות רב - שלא תשתמט. הרב אבא ז"ל ניסה להתחמק ואמר: הרי סיכמנו שנארגן תלמידי חכמים שישתקעו בלימוד הלכות כחונה וקודשים? אמר החפץ חיים [שבעצמו היה כהן]: אף על פי כן, זה עדיף. נחוץ לכלל ישראל שתהיה רבי".

הוא הבין שנחוץ היה לנו גם אבא אז הוא היה לנו גם אבא וגם רב, וכמו אב טוב שהוא גם רב טוב, מצא זמן לכל, כי כולנו היינו ילדיו ותלמידיו: משפחת הרב צבי יהודה.

ק"ל משפחות

שתי מובאות מביא הרב צבי יהודה זצ"ל בהקדמה לספרו הגדול "לנתיבות ישראל". האחת מדבריו של הגאון רבי ישראל יהושע מקוטנא ז"ל והשניה מהגאון ר' אליהו גוטמכר ז"ל, שעל שמו הקיבוץ שדה אליהו. מובאה זו האחרונה לקוחה ממכתב שכתב רבי אליהו גוטמכר לגאון רבי חיים אליעזר ווקס מקאליש, ושם כזכור כתב וזה לשונו:

"ואצלי כבר ברור שאם יקיימו ישראל שיתחילו לעבוד אדמת הקודש בסך ק"ל משפחות - שתהיה התחלת הגאולה גם כשלא יהיו ישראל ראויים לכך".

שנים הרבה התקשתי: מספר זה "ק"ל" - מאה ושלושים - מה מקורו? ומאחר שרבינו זצ"ל היה חוזר על כך פעמים הרבה, ותמיד בנוסח זה: "ק"ל משפחות" - בלא לומר 130 משפחות - אמרתי אלך ואבדוק: מספר זה מניין?

את הנוסח המלא של המכתב מצאתי כמובן בראש ספר השו"ת "נפש חיה", והנה אורו עיני. המעיין שם יראה שאין הכוונה למאה ושלושים משפחות כלל. לא מאה שלושים אלא שלושים ואחת משפחות ושעליהן אמר הגאון הצדיק את שאמר. כי זה הנוסח שם: "ואצלי כבר ברור שאם יקיימו ישראל שיתחילו לעבוד אדמת הקודש בסך ק"ל משפחות שיהי' התחלת הגאולה" - ובשולי המכתב כותב הנמען, כלומר הרב חיים אליעזר ווקס אבד"ק קאליש וזה לשונו:

"אמר המתבר: לעשות רצון צדיק אחפוץ בכל לב. והנה בשנה שעברה קניתי בע"ה שלוש גינות בכפר חיטין הסמוך לטבריה ונטעתי שם שש מאות עצי אתרוגים ובשנה זו אקוה אי"ה לנטוע כמה אלפי עצי אתרוג אצל ים החוילה [הכוונה לאגם החולה] ואז נוכל לקוות לעלות אל המסילה העולה בית ק"ל להשיב משפחות לעבוד את האדמה וכ"ו כאשר נתבאר בתשובות שלפנינו".

ובכן הדבר ברור והרי איפוא סוד הענין: הכוונה היתה לקיים את הרמז בפסוקים האחרונים של ספר שופטים על המסילה העולה בית אל, על חג ה' שהיה בשילה מזרחה השמש למסילה העולה מבית אל.

במקור של הספר - והצילום בידי - נכתב בית אל כ'בית ק"ל' ועם גרשיים מעל הק' לציין שזהו שינוי מפני שם ה', אחר כך היו באו אחרים ובטעות פיענחו זאת כק"ל, ולא היא: זהו בית אל - 31 משפחותו

ואכן רבינו אף פעם לא אמר מאה שלושים אלא תמיד ציטט הדברים על סך קו"ף למ"ד משפחות, והכוונה: מנין א-ל משפחות. 31.

בינתיים ב"ה זכינו לשלושים ואחד משפחות, ולמאה שלושים, ומאה שלושים אלף, וכהנה וכהנה מליונים בא"י ב"ה, ועוד היד נטויה בס"ד.

את כולם אהב רבינו אהבה רבה, ואת כולנו הביא לאהוב אותם אהבת עולם.

ומתוך שיתת הרב צבי יהודה עם מתישבים, ערב יום הכיפורים תשל"ו:

"אין מילים, עד כמה אני קשור לתפארת הקודש המקרינה מכס. [התפארת המקרינה מכס] על כל הארץ, לחיוניות ממש, ולעונג [הרב בוכח]. אין מילים".

והקשר הזה היה אל כולם: ראשכם שבטכם, טפכם ונשכם כל איש ישראל.

שהזמן גרמא

עוד דבר היה אצל רבינו זצ"ל שהיה טעון לימוד: הערכתו לנשים מסוימות. על ראש הממשלה בזמנו, הגב. גולדה מאיר ע"ה, הכביר רבינו הרבה מילים טובות. הדבר הזה עורר תשומת לב מיוחדת. מה הדרך אותו בהנהגה זו?

מתוך שיתת הרב צבי יהודה במוצאי שבת יתרו תשל"ו:

"מצוות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות [קדושין כ"ט] ויחד עם זה, אם הן בוחרות לקיים המצוה - הן מברכות בנוסח "וציוונו". מקשים הראשונים [תוספות ר"ה ל"ג]: הא כיצד? אלא - אומר הרב - בנשים מיוחדות אלו קיים הרצון הנפלא להכלל בפועל בכלל ישראל שעליהם חל החיוב. מתוך התכללותן בכל האורגניזם החי של ישראל שעמדו בהר סיני וקבלו עליהם את התורה, מתוך כך הן מחילות על עצמן גם את ה"ציווי" שנאמר אז. ולכן הן מברכות וציוונו".

נשים שיש להן שייכות נשמתית לסגולת האומה, ראויות היו אצלו לכבוד מלכים - והוא לא חשש להעניק להן כבוד זה וברוח לב.

ועוד תופעה שנגעה להילופי מצבים: יחסו של הרב לזמנים מיוחדים ולארועים רבי משמעות:

על מצבים קשים הגיב רבינו בדמעות ובבכי נורא, קורע לב. כך היה בימי הזכרון לשואה, בימי הקדיש הכללי או כשנהרגו עקד"ה הספורטאים הישראלים במינכן ובעוד הרבה פעמים. אבל היו גם דמעות על מצבים שליליים במדינה ובעם. הרב היה מרעים בקולו על מצב מסויים שהיה טעון תיקון, חילול כבוד מדינת ישראל למשל ע"י יהודי או כד', ועם זאת בתוך הדמעות שלו היתה משתרבת איזו מידה של אופטימיות ונחמה בלתי מוסכרים. ממש קשה למצוא את המילים אבל דווקא בתוך הדמעות והבכי הזה היינו מוצאים איזו בשורה כמוסה, עצורה, של נחמה. ממש היינו חשים כיצד בתוך נטפי דמעותיו מבצבצת גם אימרתו של הגאון מוולינא ש"לדעת כי בעיקבתא דמשיחא מכל צרה יוצאת ישועה".

כיצד הגיע לכך?

מתוך שיחת הרב בג' אלול תשל"ח:

"בחבילת מכתבים ישנים מצאתי מכתב של אבא ז"ל לאדר"ת. כמה גליונות של דברי הלכה ובאמצע שתיים או שלוש שורות של דברים נוראים ואיומים:

אגלה להדרת גאונו - גילוי מוסיף הרב צבי יהודה זה גילוי, זה כמו גילוי משמים, כמו גילוי אליהו - ובכן, אגלה להדרת גאונו, כותב הרב, מה שמסתמא לא חדש הוא לו, מסתפינא - אני מפחד מהא דספרי: שמנת עבית כסית אלו שלושה דורות שלפני ימות המשיח".

ידיעה נוראה מחז"ל, שלפני ימות המשיח יהיה מצב של הצלחה חומרית, ישובית חקלאית ומתוך כך "ויטוש אלוה עשאו" - מצב של כפירה - וינבל צור ישועתו. שלושה דורות. תקופות שכאלה.

אבל, מסיים שם הרב: ומכל מקום, הקב"ה בודאי ימהר ויחיש קץ ישועתו. יש מיסתפינא גדול וחריף, מאד, ועם זה ביטחון והאמונה הגמורה שהקב"ה ימהר ויחיש קץ ישועתו.

זה הגילוי של רבינו על הגילוי של הרב זצ"ל וכאן גם הסבר כיצד נמהלו בדמעות התוגה גם אותות הישועה, אורות האמונה: הוא היה מלא בטחון ואמונה שה' ימהר ישועתנו.

התקיים כאן מה שהרב זצ"ל קורא באורות [י"נ]:

"רזי צורה לחיצונים נמסרו". ואנו חשים כי "...כל הצרות והמחשכים שלנו אינם אלא תולדה קלושה מהד הקול של אותו צער עליון, צער השמים, צער האידאליות המהותית".

בשולי גלימת הצדיק

אנו ליה ועינינו ליה. למרות כל המעקשים לא יועילו ולא יצליחו כל מחשבות הקטנות והגמדות לדכא את רוחינו. יהודה לעולם תשב וירושלים לדור ודור. נצח ישראל יעלה ויפרח, ישושם מדבר וציה ותגל ערבה, כי נבקעו במדבר מים ונחלים בערבה, ובקרב ממש תפקחנה עיני עורים ואזני הרשים תפתחנה, והיה שם מסלול ודרך הקודש יקרא לה ופדויי ה' ישובו ובאו ציון ברינה. בטוחים אנו בכוחות שנטע רבינו בעולם, בבושם שבישמו.

בתחילת ההערות לעולת ראייה, סידורו של הרב זצ"ל, כתב הרב צבי יהודה זצ"ל כך: בהרמנא [כלומר: ברשות], בחרדה ובבושה נקיטנא לאצטרופי בשיפולי גלימתו של מרן הרב זצ"ל. ואם היא כך לגבי מרן הרב זצ"ל, אנו מה נאמר בתריה?

ובסופה של ההקדמה שם: זכותו ושפעת כוחו של הרב זצ"ל, תיגדל ותינשא במזרע אורו העליון, הגנוז ונובע ונמשך ומופיע, לכל מלוא דבר ה' ופקודת קודשו בחיי עם נחלתו, הגוי האחד בארץ, במפלאות עליליותינו ודברי ימינו אלה

המתחדשים כקדם, ברוממות תורה והדרכת אורחותיה, בתקומת הקודש והמקדש וכל תפארת ממשלתנו במרחב ארצנו וברכתה, בישועת משיחנו במהרה בימינו אמן.

וכן אנו אומרים.

ועוד זאת מוסיפים אנו ובוה חותמים:

מתוך שיחת הרב צבי יהודה בג' אלול תשל"ח:

"בזמן שישבנו באבילות, כותב הרב, בשבעה, הגיע מכתב מר' דוד בורשטיין, האדמו"ר מסוכטשוב, בן בנו של ה"אבני גזר". ושם כתב: בודאי, כמו שהיה איתנו כאן בחיים עמוד התיכון, המקיף בכח התורה והכהונה את כלל ישראל, בודאי כך גם בעולם הנשמות יהיה מליץ יושר על כל הנשמות של כלל ישראל".

וכך אומרים אנו גם על רבינו. כי מתוך המשך לזכרון רבינו החי וקיים בקרבנו לעד ולעולמי עולמים, מתוך האמונה הנאמנה החיה בליבנו לעד, לשוב כלל ישראל לתורת חיים חמדתנו מפי עליון ניתנה ולשובו לנצח לארץ אבותינו ולעיר בה דוד חנה, מתוך כל זה יה"ר ותעמוד לנו ולדורנו זכות הצדיק, מאור עינינו, רוח אפינו, מחיה כלל ישראל בגודל נשמתו, הרב צבי יהודה קוק זצ"ל, מעיין הישועה ובחיר צדיקיא - ויהא הוא לנו גם בשמי שמיא, בעולם הנשמות מליץ יושר לנו ולכל ישראל לעד ולעולמי עולמים.

אמן.